

HAPPILY EVER AFTER?

The Relationship of Moshe and Tzipora

Nechama Price

משה-צפורה, יעקב-רחל

(1 בראשית כט:ב) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָאָר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ בִּי מִוְּהַבָּאָר הַהוּא וְשָׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֲבָן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבָּאָר:

שמות ב:טו וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לַחֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפָּנֵי פְרָעָה וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבָּאָר:

(2 בראשית כט:ו) וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן:
שמות ב:טז וַיִּלְכְּתוּ מִדְיָן שִׁבְעַת בָּנוֹת וַתִּבְאֵנָה וַתִּדְּלֶנָּה וַתִּמְלֹאנָה אֶת־הָרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן:

(3 בראשית כט:י) וַיְהִי כִּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לֵבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לֵבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיָּנָשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת־הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַיֵּשֶׁק אֶת־צֹאן לֵבָן אֲחִי אִמּוֹ:

שמות ב:יז וַיָּבֹאוּ הָרָעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשַׁעַן וַיֵּשֶׁק אֶת־צֹאנָם:

(4 בראשית כט:יב) וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אֲבִיהָ הוּא וְכִי בִן־רִבְקָה הוּא וַתֵּרָץ וַתִּגַּד לְאֲבִיהָ:
שמות ב:יח-יט יח וַתִּבְאֵנָה אֶל־דְּעוּאֵל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מִדְּוָע מִהֲרַתְּנוּ בֹא הַיּוֹם: יט וַתֹּאמְרוּן אִישׁ מִצְרֵי הַצִּילָנוּ מִיַּד הָרָעִים וְגַם־דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיֵּשֶׁק אֶת־הַצֹּאן:

(5 בראשית כט:יג) וַיְהִי כְּשִׁמְעַל לֵבָן אֶת־שְׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אָחִיתוֹ וַיֵּרָץ לִקְרֹאתוֹ וַיַּחֲבֹק לּוֹ וַיִּנְשָׁק לּוֹ וַיְבִיאוּהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּסְפָּר לִלְבָּן אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

שמות ב:כ וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנָתָיו וְאֵין לָמָּה זֶה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ קְרָאָן לוֹ וַיֹּאכַל לָחֶם:

(6 בראשית כט:יד) וַיֹּאמֶר לוֹ לֵבָן אֵךְ עֲצָמִי וּבִשְׂרִי אֵתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים:
שמות ב:כא וַיּוֹאֶל מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּ אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפְרָה בִּתּוֹ לְמִשְׁהָ:

(7 בראשית כט:כז) מִלֹּא שִׁבְעַת זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם־אֶת־זֹאת בְּעַבְדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמְדִּי עוֹד שְׁבַע־שָׁנִים אַחֲרוֹת:
שמות ג:א וַיִּמְשָׁה הִנֵּה רָעָה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתֶנּוּ כְּתוּן מִדְיָן וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחֵר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־תֵּרַח הָאֱלֹהִים חֹרֶבָה:

(8 בראשית לא:כ) וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לֵבָן הָאֶרֶמִי עַל־בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא: כֹּא וַיִּבְרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת־פָּנָיו תֵּרַח הַגִּלְעָד: כב וַיִּגַּד לִלְבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב:
שמות ד:יח וַיִּלְכֹּד מֹשֶׁה וַיָּשָׁב | אֶל־יִתְרוֹ חֹתֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ אֶלְכָּה־נָּא וְאֶשׁוּבָה אֶל־אֲחִי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה הַעוֹדֶם חַיִּים וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לָךְ לְשָׁלוֹם:

(9 בראשית כט:כח) יח וַיֹּאחֲזֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָה שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בִּתְּךָ הַקְטָנָה: יט וַיֹּאמֶר לֵבָן טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי: כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיו בְּעֵינָיו כַּיָּמִים אַחָדִים בְּאֵהָבָתוֹ אֹתָהּ:

משה-צפורה, משה-יתרו

(10 שמות ב:טז) טו וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לַחֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפָּנֵי פְרָעָה וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבָּאָר: טז וַיִּלְכְּתוּ מִדְיָן שִׁבְעַת בָּנוֹת וַתִּבְאֵנָה וַתִּדְּלֶנָּה וַתִּמְלֹאנָה אֶת־הָרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן: יז וַיָּבֹאוּ הָרָעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיָּקָם מֹשֶ�ה וַיּוֹשַׁעַן וַיֵּשֶׁק אֶת־צֹאנָם: יח וַתִּבְאֵנָה אֶל־דְּעוּאֵל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מִדְּוָע מִהֲרַתְּנוּ בֹא הַיּוֹם: יט וַתֹּאמְרוּן אִישׁ מִצְרֵי הַצִּילָנוּ מִיַּד הָרָעִים וְגַם־דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיֵּשֶׁק אֶת־הַצֹּאן: כ וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנָתָיו וְאֵין לָמָּה זֶה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ קְרָאָן לוֹ וַיֹּאכַל לָחֶם: כא וַיּוֹאֶל מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּ אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפְרָה בִּתּוֹ לְמִשְׁהָ: כב וַתִּלְכֹּד בִּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גִּרְשֵׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה:

(11 בראשית כט:כא) יא וַיֵּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשֶׂא אֶת־קִלּוֹ וַיִּבְדֹּ: יב וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אֲחִי אֲבִיהָ הוּא וְכִי בִן־רִבְקָה הוּא וַתֵּרָץ וַתִּגַּד לְאֲבִיהָ: יח וַיֹּאחֲזֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָה שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בִּתְּךָ הַקְטָנָה:

HAPPILY EVER AFTER?

The Relationship of Moshe and Tzipora

Nechama Price

12 בראשית כט יח וַיֵּאָהֱב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתוֹךְ הַקִּטְנָה: יט וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אֲחֵר שָׁבָה עִמָּדִי: כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כַּיָּמִים אֲחָדִים בָּאָהֱבָתָהּ: אֹתָהּ:

13 שמות ד:יח וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיֵּשֶׁב | אֶל־יִתְרוֹ חֹתֵנוּ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלֶכָה־נָּא וְאֶשׁוּבָה אֶל־אִמִּי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה הַעוֹדָם חַיִּים וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לֵךְ לְשָׁלוֹם: בראשית לא ד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנָה: יד וַתַּעַן רָחֵל וּלְאָה וַתֹּאמְרָנָה לֹא הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ:

14 רש"י שמות ב:טז ולכהן מדין - רב שבהן ופירש לו מעבודה זרה ונידוהו מאצלם: אבן עזרא שמות ב:טז ולכהן הוא יתרו ולא רעואל. וכל כהן שבמקרא משרת הוא לשם או לעכו"ם, והעד וכהנו לי (שמות כח, מא), וכהני ד' (ישעי' סא, ו). ויתרו היה כהן לשם כאשר אפרש עוד:

ויקח משה את אשתו ואת בניו - אחר שלוחיה

15 שמות ד:כ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וַיֵּרָכֶבְסָם עַל־הַחֲמֹר וַיֵּשֶׁב אֶרְצָה מִצְרַיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־מִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ:

שמות יח:ב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵנוּ מִטָּה אֶת־צִפְרָה אִשְׁתּוֹ מִטָּה אֲחֵר שְׁלֹחֶיהָ:

16 שמות ב:יט וַתֹּאמֶרְןָ אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ מִיַּד הָרָעִים וְגַם־דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת־הַצֹּאן:

17 ילקוט שמעוני תורה פרשת שמות רמז:קסח ויקח צפורה המדינית לאשה ותלך צפורה בדרכי בית ישראל לא חסרה דבר מצדקת שרה ורבקה רחל ולאה....

18 שמשון - רד"ק שופטים יג:ד והנראה בזה כי הנשים אשר לקח בתמנה ובעזה ובנחל שורק גייר אותן והשיבן לדת ישראל כי חלילה משופט ישראל ומושיעם להתחתן בפלשתים ועובר על לאו דלא תתחתן במ אשר חמור מאד רות- אבן עזרא איג אל עמה ואל אלהיה - לעד שהתגיירו: שלמה - רד"ק מלכים א ג:א ומה שכתוב לא תתחתן במ יש מארז"ל שאומרים כי בגיותן נאמר אבל אם נתגיירו מותרין.. ושלמה גייר את בת פרעה...

רבינו בחיי דברים כא:יד ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא. אסנת- חידושי הגרי"ז סימן עז בראשית מח:ט והנראה דיעקב חשש שיוסף לא גייר את אסנת.. וע"ז ענה לו יוסף בני הם, והביא ברש"י שהראה לו שטר אירוסין ושטר כתובה והיינו דהוכיח לו בזה שגיירה. בת פרעה- חזקוני שמות ב:י כדברי רבותינו שנתגיירה והיתה לומדת לשון הקדש על שם הנס שנמשה מן המים להזכיר כי מן העברים הוא.

19 ילקוט שמעוני יהושע רמז ט יש נשים חסידות גיורות הגר, אסנת, צפורה, שפרה, פועה, בת פרעה, רחב, רות, ויעל אשת חבר הקניז:

ויקח יתרו את צפורה

20 שמות יח א וַיִּשְׁלַמֶּה יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן חֹתֵנוּ מֹשֶׁה אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיאָהּ יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: ב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵנוּ מֹשֶׁה אֶת־צִפְרָה אִשְׁתּוֹ אֲחֵר שְׁלֹחֶיהָ: ג וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שָׁם הָאֱחָד גִּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נֹכְרִיָּה: ד וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי־אֶלְהִי אֲבִי בַּעֲזָרִי וַיַּצִּילֵנִי מִתַּחַרְבַּת פְּרָעָה: ה וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֹתֵנוּ מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל־הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר־הָיָה חֹנֶה שָׁם הָרַח אֱלֹהִים: ו וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה אֲנִי חֹתֶנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלַיךְ וְאִשְׁתְּךָ וּשְׁנֵי בָנֶיהָ עִמָּה: ז וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת חֹתֵנוּ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׁק לוֹ וַיִּשְׁאַלְנוּ אִישׁ לְרַעְיוֹנוֹ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֲהָלָה:

HAPPILY EVER AFTER?

The Relationship of Moshe and Tzipora

Nechama Price

ח ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים על אודות ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ט ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יהוה לישראל אשר הציילו מיד מצרים: י ויאמר יתרו ברוך יהוה אשר הצייל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הצייל את העם מתחת יד מצרים: יא עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: יב וישלח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים:

יג ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמוד העם על משה מן הבקר עד הערב: יד וירא חתן משה את כל אשר הוא עשה לעם ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עשה לעם מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליך מן הבקר עד ערב: טו ויאמר משה לחתנו כי יבא אלי העם לדרוש אלהים: טז כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו והודעתי את חקי האלהים ואת תורתיו: יז ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה: כד וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר: כה ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל ויתן אותם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות: כו ושפטו את העם בכל יום את הדבר הקשה וביאנו אל משה וכל הדבר הקטן שפוטו הם: כז וישלח משה את חתנו וילך לו אל ארצו:

(21) אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) יח:כו וישלח דרך כבוד, כמו ואברהם הולך עמם לשלחם (ברא' יח, טז):

רש"י שמות יח:כו וילך לו אל ארצו - לגייר בני משפחתו:

שופטים א:טז ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה אשר בנגב ערד וילך וישב את העם:

שופטים ד:יא ותבר הקיני נפרד משון מבני חבב חתן משה ויט אהליו עד אלון בצענים [בצענים] אשר את קדש:

(22) במדבר י כט ויאמר משה לחבב בן רעואל המדיני חתן משה (סעים) | אנוחנו אל המקום אשר אמר יהוה אתו אתנו לכם לכה אתנו והטבנו לך כי יהיה דבר טוב על ישראל: ל ויאמר אליו לא אלק כי אם אל-ארצי ואל-מולדתי אלק: לא ויאמר אל-נא תעזב אותנו כי | על-כן ידעת חנננו במדבר והיית לנו לעינים:

(23) שמות בית ותבאנה אל-רעואל אביהן ויאמר מדוע מהרתן בא היום:

(24) שופטים ד:יא ותבר הקיני נפרד משון מבני חבב חתן משה ויט אהליו עד אלון בצענים [בצענים] אשר את קדש:

חבב=יתרו, רעואל = אבא של יתרו

(25) רש"י במדבר י:כט חובב - הוא יתרו.

רמב"ן במדבר י:כט ויאמר משה לחבב - כבר פירשתי (שמות ב טז) כי חובב שם חדש שקראו ליתרו כאשר שב לתורת ישראל, כי זה דרך כל המתגייר כי לעבדיו יקרא שם אחר.

רעואל = יתרו, חבב = אח של צפורה

(26) אבן עזרא י:כט מצאנו שצפורה היא בת רעואל, כי כן כתוב: ויתן את צפורה בתו (שמות ב, כא), ועוד, להשקות צאן אביהן (שם שם, טז), אל רעואל אביהן (שם שם, יח). והנה חובב הוא בן רעואל והנה הוא אחי צפורה.

אשה כושית אשר לקח

(27) במדבר יב א ותדבר מרים ואהרן במשה על-אדות האשה הכשית אשר לקח פי-אשה כשית לקח: ב ויאמרו הרק אד-במשה דבר יהוה הלא גם-בני דבר וישמע יהוה:

(28) רשב"ם במדבר יב:א [ה]כושית - שהיא ממשפחת חם:

כי אשה כושית לקח - כדכת' בדברי הימים דמשה רבנו שמלך בארץ כוש ארבעים שנה ולקח מלכה אחת ולא שכב עמה כמו שכתוב שם, והם לא ידעו כשדיברו בו שלא נזקק לה. זהו עיקר פשוטו.

(29) גמרא יבמות סא-סב שלשה דברים עשה משה מדעתו, והסכימה דעתו לדעת המקום: פירש מן האשה, ושיבר הלוחות, והוסיף יום אחד. פירש מן האשה - מאי דרש? אמר: ומה ישראל שלא דברה עמהם שכינה אלא לפי שעה וקבע להם זמן, אמרה תורה: (שמות י"ט) אל תגשו אל אשה, אני שמייוחד לדבור בכל שעה ושעה ולא קבע לי זמן,

HAPPILY EVER AFTER?

The Relationship of Moshe and Tzipora

Nechama Price

על אחת כמה וכמה. והסכימה דעתו לדעת המקום, שנאמר: (דברים ה') לך אמור להם שובו לכם לאהליכם, ואתה פה עמוד עמדי.

30 רש"י במדבר יב:א ומנין היתה יודעת מרים **שפרש משה מן האשה**, רבי נתן אומר, מרים היתה בצד צפורה בשעה שנאמר למשה אלדד ומידד מתנבאים במחנה, כיון ששמעה צפורה, אמרה אוי לנשותיהן של אלו אם הם נזקקים לנבואה שיהיו פורשין מנשותיהן כדרך שפרש בעלי ממני, ומשם ידעה מרים והגידה לאהרן.

31 רבינו בחיי במדבר יב:א על אודות האשה הכושית. היא צפורה שהיא מדינית, ומדינים הם ישמעאלים... והטעם "כי אשה כושית לקח" הוא הדבור שדברה מרים, **והיו חושבים שלא נמנע משה מהיות עם צפורה אלא בשביל שאינה יפה...** ולכך הזכיר: "והאיש משה ענו מאד", כי הכתוב יעיד על ענותנותו שלא ידע בה אם היתה יפה אם לאו, כענין הנזכר באברהם אבינו.

32 פנים יפות במדבר יב:א יש לפרש לפי ששמעו נבואת אלדד ומידד שמשה מת ויהושע מכניס והיה קשה הדבר עליהם **שכל הממונים בניהם קודמין**, כמו שדרשו חז"ל גבי נדב ואביהוא ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר, ואיתא [תנחומא אחרי, ז] דאם היה להם בנים בנים קודמין וסברי דנהי דבניו שהיו לו מקודם **לא היו ראויים לירש גדולתו מפני שנשא צפורה עד שלא נתגיירה**, כדכתיב [שמות יח, ו] ושני בניה עמה אך לא היה לו לפרוש ממנה כדי שיהיה לו בנים ראויים לירש גדולתו:

ותקח צפורה צר ותכרת ערלת בנה

33 שמות ד' כד ויהי בדרך בפלון ויפגשוהו יהוה ויבקש המיתו: כה **ותקח צפורה צר ותכרת את ערלת בנה ותגע** לרגליו ותאמר פי חתן דמים אתה לי: כו ויהי ממנו איז אמה חתן דמים למולת:

34 רשב"ם ויפגשוהו המלאך - כי היה מתעצל בהליכתו והולך אשתו ובניו.

35 עקידת יצחק שמות ד':טו הנה נראה שהיתה חביבה עליו בראשיתו יותר מבאחריתו.

36 אברבנל עמ' מג ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו- ראיתי מי שפירש שה' חשב לעון למרע"ה הליכת אשתו ובניו למצרים כי יהיה זה אליו טרדת מחשבתו והמנע התבודדותו בנבואה... ולכן כשבא במלון ונתעסק בעסקי לינה כל אותו הלילה ולא התבודד בעיני שליחותו ונבואתו תחלה הנה כשחל עליו שמה השפע מצאו בלתי מוכן לנבואה וזה אומר ויפגשוהו ה' רוצה לומר שבאה הנבואה עליו ולבו **ומחשבותיו היו טרודים בעסקי לינתו ואשתו ובניו ומפני שנמצא בלתי מוכן לקבל השפע ההוא היה עליו הצער והסכנה ההיא ותפעס רוחו.**

37 ילקוט שמעוני יתרו רמז רסח רבי אלעזר המודעי אומר בארץ נכריה אמר משה הואיל וכל העולם כולם עובדים ע"א למי אני אעבוד למי שאמר והיה העולם. שבשעה שאמר משה ליתרו תן לי את צפורה בתך לאשה א"ל יתרו קבל עליך דבר אחד שאני אומר לך ואני נותנה לך לאשה א"ל משה מה הוא א"ל הבן שיהיה לך תחלה יהיה לע"ז מכאן ואילך לשם שמים וקבל עליו א"ל השבץ וישבע לו שנאמר ויואל משה ואין אלה אלא לשון שבועה שנאמר ויואל שאל את העם וכתוב ויאמר נעמן הואל וקח ככרים כסף (ברמז ע"ט וברמז קס"ט).

38 שד"ל שמות ד':כג א"כ בהוליכו עמו את אשתו ואת בניו, שלא ידעו דבר מענין השליחות, אין ספק כי אשתו ובנו הגדול כשיראו, שילך לפני מלך מצרים לדבר לו לשלח את ישראל, יניאו את לבו ויעכבוהו מעשות שליחותו מיראתם שמא פרעה ימיתוהו, וה' ידע זאת ורע בעיניו על שהולך אשתו ובניו עמו, ובפרט כי משה כבר נפתח אחר עצת אשתו והיה שומע לעצתה יותר מן הראוי, כי אחר מילת בנו אחר עבור שמונת ימים, שאם היה בתוך שמונת ימים ללידתו, לא ייתכן שתצא אשתו עמו לדרך, א"כ נראה ששמע בקולה למול אותו בן י"ג שנה כמשפט הישמעאלים ומדינים על כן אמר לו ה' כדבר הזה... ואז אמר משה לצפורה שאירע להם זה על שאיחרו למול את בנם הקטון, ואז צפורה חשה ולא התמהמהה ומלה את ערלת בנה...

HAPPILY EVER AFTER?
The Relationship of Moshe and Tzippora
Nechama Price

39) R. Hirsch v. 25 Zipporah sees Moses in danger of life, sees him brought to the edge of the grave by G-d, on the very road on which God had sent him. She recognises that there can be only one cause for this, quickly catches the child up and circumcises him, places the severed foreskin at the feet of her husband, struggling in the throes of death, and says “I do this, because you have become the “betrothed of Death” for **my sake, on my account!** i.e., it is my fault, it was I who kept you back from fulfilling this duty, you did not insist on it out of love for me, and so on my account you became the “betrothed of the death penalty”. The words of our sages justify us in taking this interpretation of Zipporah’s words. **There has always been discussion as to whether this child was the first one, Gershom, or the second, Eliezer.** Most opinions include towards the latter and think that Eliezer had just been born, the Milah having had to be postponed on account of the journey, the incident then occurring at an inn near the end of the journey, where the first and immediate duty should have been the Milah, and the danger to Moses arose on account of procrastination then. But this inn could not have been so near the end of the journey. It was after this that Aaron met Moses at Horeb, and that, we are told, was a three days’ journey from Egypt. In the Mechilta on יתרו פ’ R. Eliezer Ha-Modai actually states that Jethro would only consent to give his daughter to Moses on the condition that her first son should be allowed to remain dedicated to adoltry, and that this was the reason for Gershom remaining uncircumcised, and that was why Moses’ life was in danger... If this was really the fact we could take the word חתן literally. “For my sake you have become a ‘bridegroom of blood-guilt’” i.e., for my sake, when you became a bridegroom, you took on yourself a capital crime. **But it is not even necessary to go as far as this, we need only think that Zipporah, who after all was not a daughter of Israel (and at the beginning had possibly not yet completely absorbed all the ideas of Moses) found it hard to allow her child to be circumcised. In the force of circumstances, Moses gave in to a postponement.** But not thus was Moses to come to Egypt, and not thus Zipporah. Not in Midian, but on the journey - free from all influence of parents and relatives, alone thrown back entirely on herself, **Zipporah is to soar to the heights of Jewish Womanhood.** Like an offering she lays the Orla of her child at the feet of her husband struggling in the throes of death, and says “I know full well that it was for my sake that you took on yourself such a grave capital crime!”....